

***Carabus (Pachystus) hungaricus frivaldskyanus* BREUNING 1933, prezență certă în fauna României (Coleoptera: Carabidae)**

Pompiliu LIE

Summary

***Carabus (Pachystus) hungaricus frivaldskyanus* BREUNING 1933, a sure presence in the Romanian fauna (Coleoptera: Carabidae)**

The author are giving the new records of the species *Carabus (Pachystus) hungaricus frivaldskyanus* BREUNING in Romania (Banat). The type localities of all known specimens are mentioned

Some brief description of this taxon are given. The phenology, biology and ecology are also given.

Introducere

Subspecia *Carabus (Pachystus) hungaricus frivaldskyanus* a fost descrisă de BREUNING în 1933, după 3 exemplare colectate la Timișoara, Mașloc-Remetea Mică (Máslak-Remete) (Timiș) și Deliblat (Banatul Sârbesc-Vojvodina) (Fig. 1.), ultima fiind singura cu data de colectare, 7.06.1907 (BRUGGE com. pers.). Aceste exemplare sunt păstrate actualmente în colecția BREUNING a Universității din Amsterdam. De atunci nu a mai fost colectat nici un exemplar în Banat, cu toate că această zonă, împreună cu Transilvania a fost cercetată amănunțit de CSIKI (CSIKI 1946), apoi de SAVULESCU, care chiar a fost convins de inexistența acestei specii la noi în țară.

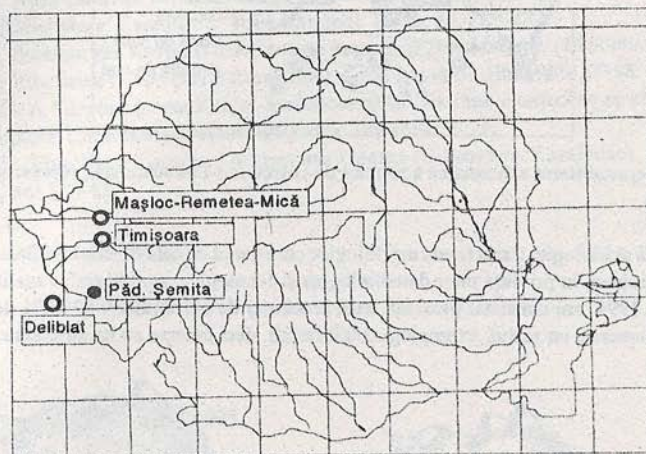

Fig. 1. Localitățile de colectare a speciei *C. hungaricus frivaldskyanus* / The collecting localities of *C. hungaricus frivaldskyanus*: ○ Semnalări anterioare / Old records; ● Semnalarea autorului / Author record

Noi nu am găsit specia în colecțiile de la muzeele din București, Sibiu, Deva și Timișoara. În urma corespondenței avute cu Dr. SZÉL GYÖZŐ de la Muzeul de Istorie Naturală din Budapesta.

ne-am informat de existența a 3 exemplare sigure de *C. hungaricus frivaldskyanus*, iar alte 2 fiind incerte, toate colecționate la finele secolului trecut, cu etichete semnate: MERKL E., FRIVALDSZKI J. și FUSS K.. Este posibil ca și exemplarele din colecția BREUNING să aibă aceeași proveniență.

Pe baza acestor date, putem spune că este vorba de o redescoperire și totodată de o confirmare a existenței acestei specii în fauna Banatului, respectiv a României.

Material și metode

Materialul pe care se bazează această lucrare se compune din 13 exemplare (2 ♂♂ și 11 ♀♀), colectate cu ajutorul capcanelor Barber, cu oțet diluat în 08-09.1993 și alte 92 de exemplare, raportul ♂/♀, fiind de aproximativ 1/1 (25.04.1994, 10 ex.; 14.05.1994, 2 ex.; 26.05.1994, 10 ex.; 6.06.1994, 35 ex.; 20.06.1994, 25 ex.; 28.06.1994, 20 ex.).

Rezultate și discuții

Descrierea biotopului: Exemplarele au fost colectate din pădurea Șemița, aflată la jumătatea distanței dintre Jamu-Mare (86 km sud-veste de Lugoj) și Lățunaș, în total 8 km (Fig. 1, 2.). Pădurea este de fapt o plantație de salcâm (*Robinia pseudaccacia*), dar care are o lizieră de pajiște cu tufe de *Prunus spinosa*. Zona respectivă este de stepă, altitudinea fiind de cca. 150-200 m. Fiind zonă de frontieră și fiind supusă prohibiției în regimul trecut, a scăpat de sub influența factorilor antropici.

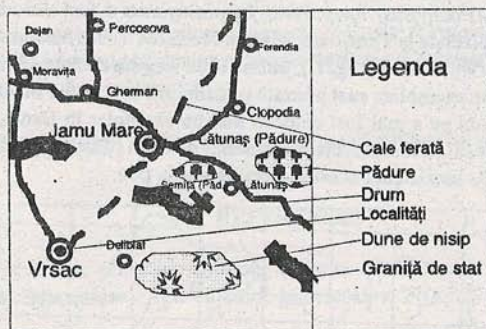

Fig. 2. Reprezentarea schematică a zonelor de colectare / The schematic representation of the collecting area

Diagnoză și biologie: Caracterile morfologice corespund cu cele descrise de BREUNING (1933) (Fig. 3). Menționăm, în privința unor date biologice și fenologice, următoarele: analizând recolta din 6 și 20.06.1994, am constatat prezența unui procentaj de aproximativ 65-70% de exemplare moi, proaspăt emerse, iar restul, exemplare cu elitre tari, deci emerse cu un an înaintea.

Fig. 3. *Carabus (Pachystus) hungaricus frivaldskyanus* BREUNIG, habitus

Astfel, putem presupune: 1. Luna iulie intră în perioada de emergență la *Carabus hungaricus frivaldskanus*; 2. Exemplarele adulte pot trăi 2 ani, fapt observat și de BLUMENTHAL (1994?) la speciile subgenului *Procrustes*. Desigur această ipoteză trebuie confirmată sau infirmată. De asemenea reamintim faptul că raportul dintre sexe a fost de 1/1, în capturile de primăvară, dar în capturile de toamnă, raportul a fost de 2 ♂♂ la 13 ♀♀. Nu putem comenta încă acest fenomen.

Arealul aceste subspecii este foarte mic, nu depășește 5-6 ha, fapt care arată că acest taxon eremial xerotermofil, chiar în cadrul habitatului este stenobiont. Este clar că subspecia nu depinde de plantația de salcâm de la Șemița, deoarece salcâmul este o plantă importată.

În afară de *C. hungaricus frivaldskanus*, din acest biotop am mai colectat și alte specii de *Carabus*: *C. ullrichi planitiaie* CSIKI 1929 și *C. ullrichi jaroslavi* FLEISCHER 1898, multe exemplare; *C. (Procrustes) coriaceus*, probabil subspecia *praeillyricus* SZÉL 1993, și forme de tranziție spre subspecia *banaticus* REDTENBAKER 1849; *C. (Autocarabus) cancellatus graniger* PALLIARDI 1825, *C. violaceus*, *C. convexus* și *C. montivagus*.

Concluzii

Redescoperirea lui *Carabus (Pachystus) hungaricus frivaldskyanus* BREUNING 1933, la 60 de ani după semnalarea lui, într-un biotop diferit decât cel consemnat de autor, dar cu specific asemănător, este de o certă importanță faunistică. Considerăm că biotopul caracteristic acestui taxon îl constituie, nu pădurea de salcâm propriu-zisă, ci fâșia de stepă care se întinde de-a lungul frontierei, fâșie care se prelungește până în Vojvodina (Deliblat).

Considerăm că explorarea coleopterologică a zonei, dar pe o arie mai extinsă ar putea da multe rezultate surprinzătoare.

BIBLIOGRAFIE

- BREUNING S. V. 1932-1936. Monographie der Gattung *Carabus* L. In: REITTER E. Bestimmungstabellen der europäischen Coleopteren. Troppau.
- Csiki E. 1946. Die Käferfauna des Karpathen-Beckens. Tasnádi-Kubacska A. (Ed.), Budapest.
- Lie P. 1994. Neue Beiträge zur Kenntnis der Carabofauna des Rumänischen Banates für das Jahr 1993 (Coleoptera: Carabidae). Folia Entomol. Hung. 55: 226-232.
- Lie P. 1994. Beiträge zur Kenntnis der *Carabus hungaricus frivaldskyanus* BREUNING neunteckelt im Banat, Rumänien (Coleoptera: Carabidae). Folia Entomol. Hung. 56: 85-88.
- Szél G. 1985. A *Carabus* genus Kárpát-medencében élő fajainak elterjedése és alfaji tagozódása (Coleoptera: Carabidae). Doktori értekezés. Budapest: 1-77.
- Szél G. 1993. Eine Neue *Carabus* Unterart aus Ungarn (Coleoptera: Carabidae). Folia Entomol. Hung. 54: 123-129.

Pompiliu LIE
Str. Cernei 33
RO-1800 Lugoj

Apărut / Printed: 20 Februarie 1997